SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCV. No. 216. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, NOVEMBER 12, 1988 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 12-го ЛИСТОПАДА 1988 Ч. 216. РІК XCV.

Молодий українець програв у виборах

Воррен, Миш. — Дмитро Роман Кульчицький, молодий українець, первісно з Філядельфії, програв у виборах до стейтової легіслятури Мишигену, але здобув ши 16,500 голосів став другим з черги республіканцем в дистрикті з найбільшим числом голосів, що сильно піднесло його престиж в Республіканській партії.

Обрахунки голосів у середу, 9-го листопада, виявили, що противник Д.Р. Кульчицького, асемблімен Денніс Дудко, отримав 19,700 голосів, з того 6,000 голосів від відсутніх осіб, що є дуже дивним явищем у льокальних виборах.

Речники Республіканської партії признались, що вони замало цікавились кандидатурою Д.Р.Кульчицького і жалують тепер, що не дали йому сильнішої підтримки. Обсерватори твердять, що здобуття 16,500 голосів у демократами домінованому дистрикті — це справді неабиякий успіх. Сам Кульчицький заявив, що його політична кар'єра щойно починається.

Відбулася успішна імпреза в УІА

Ню Йорк. — Тут в суботу 29-го жовтня ц.р., у вщерть виповнених залях Українського Інституту Америки відбулася надзвичайно успішна культурна імпреза з двох частин: відкриття виставки малярства і графіки 13-ти мистців, що тепер живуть і творять в Україні, та концерт камерного ансамблю „Нова", присвячений ювілейним святкуванням століття народження композитора Василя Барвінського.

Виставку підготували Товариство культурних зв'язків закордоном „Україна" і Спілка художників України разом з редакцією журналу „Сучасність", Об'єднанням Мистців-Українців в Америці і Українським Інститутом Америки.

На відкритті виставки вступне слово про неї та про доцільність і можливості культурного обміну виголосив мистецький редактор „Сучасности" Богдан Певний. На виставці було експоновано понад 100 мистецьких творів князя Олександра Бабака, Євгена Гордієця, Олександра Івахненка, Івана Марчука, Василя Перевальського, Тиберія Сільваші, Андрія Чебикіна, львів'янина Любомира Медвідя закарпатської мисткині Едіти Медвецької та Володимира Бахтова з Миколаєва і Феодосія Гуменюка з Дніпропетровська. Це перша виставка зложена з творів сучасних мистців з України, привезених цілістю за дозволом і згодою совєтських державних чинників.

В другій частині імпрези камерний ансамбль „Нова" під орудою Ляриси Крупи і з участю сопрано Олени Геймур, виконав ряд композицій виключно Василя Барвінського. Перед концертом і після нього виставку супроводила музика сучасних композиторів України Володимира Загорцева, Євгена Станкевича, Олега Ківи, Валентина Сильвестрова, Леоніда Грабовського, Мирослава Скорика та інших.

Й. ТЕРЕЛЯ В НЮ ДЖЕРЗІ

Джерзі Сіті, Н. Дж. — У суботу, 19-го листопада ц. р. після Молебня, який відправиться о год. 7-ій вечора в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, Йосип Тереля буде мати зустріч з громадянством у церковній залі. У неділю, 20-го листопада, в год. 3-ій по полудні, відбудеться бенкет з нагоди 70-ліття існування Українського Народного Дому, в Джерзі Сіті, під час якого Й. Тереля висвітлить прозір ки та документи про підпільну Українську Католицьку Церкву в Україні.

ЗБОРИ БРАТСТВА ПІД ЧАС СКВУ

Ню Йорк. — Братство Карпатських Січовиків повідомляє, що загальні збори братства відбудуться в Торонто під час V Конгресу СКВУ — в днях 22-27-го листопада ц.р.

Громада Нюарку вітала Патріярха

Нюарк, Н. Дж. — В суботу, 22-го жовтня ц.р., українська католицька громада Нюарку і околиці вітала Патріярха і Кардинала Мирослава І. Любачівського в церкві св. Івана Хрестителя з нагоди 50-річчя його священства.

При радісних звуках церковних дзвонів Владика Любачівський у процесії з вівтарними хлопцями і дітворою в українських народних строях увійшов до церкви, де його вітав парох церкви о. Богдан Лукі враз із старшими братами Андрієм Кейбідою і Дам'яном Кордубою, які старим українським звичаєм піднесли Владиці хліб і сіль.

Окремі привітання в українській і англійській мовах висловили шкільні діти: Ала Гельбіг, Марта Клюфас, Володимир Тимчина і Орест Бауер, а Моніка Мурза і Оксана Козира передали китиці троянд.

Патріярх Любачівський був зворушений привітанням і дякував за вияви пошани та любови.

Після відслуження Акафисту у церкві, усі зібрані перейшли до церковної залі, де відбувся бенкет.

О. В. РОМАНЮК В УОКЦЕНТРІ

Філядельфія. — Місцевий Комітет в Обороні Людських і Національних Прав в Україні влаштовує зустріч з о. Василя Романюка з громадою в суботу, 19-го листопада ц.р., в год. 4-ій по полудні тут в приміщеннях Українського Освітньо-Культурного Центру. Вступ — 10 дол.

Польський науковець доповідатиме про Тисячоліття

Бриджпорт, Конн. (Р.М. Г.) — „Польські рефлексії на святкування Тисячоліття Хрищення України" буде темою доповіді тут в університеті Сейкред Гарт в суботу, 19-го листопада в год. 7:30 вечора.

Ця ідея виринула із прихильників доброго сусідного співжиття між обидвома народами в Европі і тут в Америці. Проф. Францішек Ляхович, один із активістів польської громади є головним промотором добрих відносин між поляками та українцями.

Вечір, присвячений польсько-українській тематиці, відбудеться в рамках Польського Тижня, що вже п'ятий рік підряд проводиться в місцевому університеті.

Професор історії університету Джорджтавн у Вашінгтоні Андже С. Камінскі буде доповідачем „Польських рефлексій на святкування Тисячоліття Хрищення України". Доповідь відбудеться у викладовій залі бібліотеки згаданого університету.

Радіо „Ню Йорк Таймс" передало секстет В. Барвінського

Кренфорд, Н. Дж. (Р.С.). — Вже втретє від 1987 року Радіо „Ню Йорк Таймс", яке вважається найбільш престижевою станцією клясичної музики метрополітальної округи, передало твори Василя Барвінського в століття з року народження цього визначного українського композитора, музиколога і вчителя. Через свою музичну творчість, і писання взагалі провідництво у музичному житті, В. Барвінський являється головною постаттю в музиці Західньої України між двома світовими війнами.

В передачі про яку мова, у четвер, 3-го листопада ц.р., між год. 12-ою і 12:30 пополудня радіо WQXR надало „Фортепіяновий секстет" В. Барвінського. Господарем цієї програми був Роберт Шерман, екзекутивний продюсер станції, критик чоловіка „Ню Йорк Таймс" та довголітній приятель української музики.

„Фортепіяновий секстет" являється дуже важливим продуктом камерної творчости В. Барвінського. Цей твір є у формі варіяцій на власну тему композитора, написаний на дві скрипки, віолю, віолончелю, контрабас і фортепіян. Як поінформував у своєму коментарі Р. Шерман, секстет почато 1914 року але закінчено аж під кінець Першої світової війни.

За свідченням С. Людкевича „сам Барвінський говорив, що як у темі, так і у варіяціях він намагався якнайбільше передати дух української музики не тільки в мелодиці, а й у гармонії і в інструментальному викладі. Крім теми, народний характер особливо відчувається у варіяції, де автор використав лірницькі мотиви, записані ним самим від гуцулалірника в Микуличині та у фіналі в стилі коломийки.

Народним є й сам прийом варіяційної розробки теми — так звичайно розвивається матеріял народної пісні".

Радіо „Ню Йорк Таймс" мало до диспозиції перший стереозапис секстету на платівці совєтської фірми „Мелодія" (вип. ок. 1979), який виконано слідуючими музикантами: Ісаак Кушнір, перша скрипка; Євген Коновалов, друга скрипка; Сергій Романський, віоля; Всеволод Якименко, віолончеля; Микола Закренцький, контрабас і Бенціон Щупак, фортепіян.

При закінченні запису Р. Шерман висловився ентузіястично, що „це музика чудова, хоча в Америці невідома", і що В. Барвінському „прекрасно вдалась ідея передати дух української музики в цьому творі", не зважаючи на те, що провідна тема твору належить, властиво, композиторові, а

(Закінчення на стор. 3)

Вітають вибір Дж. Буша

Джерзі Сіті, Н. Дж. — Як відомо, Джордж Буш здобув перемогу над Майклом Дукакісом у виборах 8-го листопада ц.р.

Більшість европейських країн прихильно зустріли перемогу Дж. Буша і надіслали йому свої привітання. Прем'єр-міністер Великобританії Маргарет Тачер при вітала Буша по телефону і висловила йому тверду підтримку. Виступаючи на пресовій конференції в Лондоні, вона не приховувала своєї радости з приводу обрання Буша і заявила, що має намір продовжувати співпрацю з новим президентом, зберігаючи традиції, що склалися між обома державами за вісім років перебування при владі Рональда Регена.

В середу Дж. Буш отримав телеграму з Москви, в якій Міхаїл Горбачов привітав його з перемогою. Нового президента привітали також канцлер Гельмут Коль і президент Франції Франсуа Міттеран, який запевнив Дж. Буша у своїй підтримці та обіцяв допомагати в його стремліннях до більш справедливого і стійкого миру.

Першим прихильним відгуком зі Східньої Европи було повідомлення будапештської газети „Ести Хирлап", яка вмістила в передовій статті, що перемога Дж. Буша стала логічним наслідком шести років безперервного економічного зростання в останні роки президентства Р. Регена. Будапештське радіо висловило думку, що тепер поліпшаться відносини між Америкою й Мадярщиною.

Варшавське радіо також відзначило, що обрання Буша сприятиме розвиткові зв'язків між Сходом і Заходом, а також поліпшить відносини між Польщею та Америкою. Прем'єр-міністер Бельгії Мартенс назвав Буша інтелектуалом, який розуміє европейські проблеми ліпше, ніж Р. Реген.

Міністер закордонних справ Ізраїля Шімон Перез привітав Дж. Буша, як друга Ізраїля, який буде домагатися миру на Близькому Сході. З другого боку керівник ПВО Ясір Арафат заявив, що не бачить різниці між Дж. Бушом і М. Дукакісом, і що вибори в ЗСА його не цікавлять.

Тегеранське радіо передало, що Буш і Дукакіс однаково невдалі для посади президента.

Єдиною европейською країною, газети якої не дали повідомлень про перемогу Дж. Буша на перших сторінках, виявилась Греція.

Це не викликало здивування, бо всім відомо, що кандидат Демократичної партії грек з походження.

Цілком прихильно прокоментували перемогу Дж. Буша совєтські газети, в яких підкреслювалось, що є надія продовжити редукцію озброєнь і поширювати контакти між обома державами. Геннадій Герасімов, виступаючи перед журналістами в Будапешті, сказав, що совєтські керівники ліпше знають Дж. Буша, ніж його опонента М. Дукакіса. Представник совєтського дипломатичного відомства Вадим Перфільєв висловив надію на зустріч Дж. Буша з Горбачовим в найближчому часі. Совєтські кореспонденти у Вашінгтоні заявили, що обрання Дж. Буша свідчить про те, як американці задоволені економічною політикою президента Регена, а також його заходами до покращання відносин з СССР. Газета „Ізвестія" повідомила про перемогу Буша на перший сторінці і подала біографію нового президента. На вулиці Чайковського перед амбасадою ЗСА встановлено стенд з портретом Буша.

Президент Нікарагуа Даніель Ортега назвав роки президентства Р. Регена „лихом, більшим, ніж землетрус і ураган 'Джоан' вкупі. Разом з тим лідер сандиністів висловив надію на поліпшення американо-нікарагуанських відносин.

Китайське агентство Гсінь-Хуа тепло вітало нового президента, відзначивши величезний політичний досвід Дж. Буша і розуміння особливостей американсько-китайських відносин.

Президент ПАР Пітер Бота в привітальній телеграмі до Буша висловив надію на поліпшення відносин між державами, „на існові взаємного розуміння й пошани".

Тисячі українців відзначили у Львові Першого Листопада

Джерзі Сіті, Н. Дж. — Як інформують з достовірних джерел 30,000 до 50,000 тисяч українців зібралося вечером 1-го листопада 1988 року в річницю проголошення незалежности Української Західньої Республіки на янівському цвинтарі у Львові, там, де винищено стрілецькі могили, щоб зі засвіченими свічками і синьо-жовтими прапорчиками вислухати Панахиди, що її відслужили на могилах генерала Української Галицької Армії Мирона Тарнавського і визначного львівського громадського і політичного діяча д-ра Костя Левицького останні українські священики під проводом о. Михайла Гаврилова і о. Петра Зеленюка.

Зворушливе під кожним оглядом зібрання, перше таке від довгих років, було розуміється пересякле агентами КГБ, які однак не робили ніяких перепон і арештів.

Після Панахиди Ігор Калинець виголосив декілька віршів, а Ростислав Братунь, член Спілки Письменників України, сказав до зібраних слово, в якому вказав на „море пролитої української крови у борotьбі з наїзниками".

Відтак присутні співали давні стрілецькі пісні, що у темноті та морі світел запалених свічечок в руках усіх, робило особливе потрясаюче враження.

Учасники цієї вимкової і промовистої демонстрації розходилися із цвинтаря із окликами „Слава Україні!"

Кабінет Р. Реґена зрезиґнує

Вашінгтон. — Президент Роналд Реген зажадав від усіх членів кабінету, щоб вони до кінця каденції внесли прохання про резигнацію, даючи тим самим можливість новообраному президентові Джорджові Бушові підібрати собі цілком новий склад Уряду згідно з його бажанням і потребами. Вимога Р. Регена відноситься приблизно до 500 осіб, які були більше чи менше заангажовані в колі федерального Уряду, або очолювали його важливі агенції, які безпосередньо підлягали Президентові, або державному секретареві.

Подібна ситуація існувала вже в 1929 році, коли Герберт Гувер прийшов на місце Калвіна Куліджа. Також Ричард Ніксон, виграв ши президентські вибори, жадав резигнації від більшости членів кабінету і голів агенцій, але це переважно трапляється тільки тоді, коли республіканський кандидат перебирає місце демократичного і навпаки. У випадку Дж. Буша йдеться мабуть про цілковиту перебудову Адміністрації і усунення тих осіб, які були свого роду політичним балястом Р. Регена, які не хоче нести на своїх плечах новий президент.

Вміжчасі вже розпочався змаг за пости в Білому Домі, а рівночасно з цим спекуляції серед політиків хто кращий, а хто гірший. Після номінації Джеймса Бейкера на пост державного секретаря, залишилися ще декілька впливових постів, між ними шеф штабу Білого Дому, який фактично вирішує з дня на день усі важливі справи Адміністрації, секретар Департаменту оборони, який займає тепер Френк Карлуччі, і головний порадник у справах крайової безпеки. Дві особи, назначені Бушом на керівників для переформування і перебрання влади, Роберт М. Тітер і Крейг Л. Фулдер, напевно попадуть на керівні пости в уряді, як також губернатор з Ню Гемпшир Джан Г. Сануну. Не можна виключати створення так званої „трийки", подібно як це було у перших місяцях урядування президента Р. Регена (Дж. Бейкер, Майкл К. Дівер і Едвін Міз), хоч, як кажуть поінформовані особи, новообраний президент Дж. Буш не дуже схвалює такий спосіб урядування.

Вже згадуваний губернатор з Ню Гемпшир, який допоміг Бушові виграти вибори у стейті, волів би перебрати пост шефа штабу Білого Дому і в цьому напрямі йдуть його старання та переговори. Покищо Дж. Буш поїхав на короткий відпочинок на Фльориду, ловити рибу. Особи, які займаються підшукуванням відповідних і фахових осіб до нової Адміністрації, очевидно, в порозумінні з Бушом, натякають на можливість включення до кабінету Пола Г. О'Нілла, який очолював свого часу комісію продуктивности і економічного розвитку і колишнього конгресмена Джека Едвардса з Алабами. Обидва були згадувані кілька разів, а один з них може замінити Ф. Карлуччі на пості секретаря оборони. Згадується також прізвище сен. Джана Г. Товера з Тексасу.

Дж. Буш повернеться до Вашінгтону у вівторок, 15-го листопада для зустрічі з канцлером західньонімецького уряду Гельмутом Колем і прем'єр-міністром Великобританії Маргарет Тачер, яка прибуде до Вашінгтону тиждень пізніше. Перед від'їздом на Фльориду Буш зустрічався з Деном Квейлом на перекусці, але останній пізніше відмовився від відповіді, що було темою їхньої розмови. Буш довше розмовляв телефоном із спікером Палати Репрезентантів Джімом Райтом про законопроєкти, які мали б прийти на чергу обговорення в січні і лютому наступного року.

„І саме нам призначено цю скалу лупати..."

Члени Комітету Дослідження Голоду в Україні з провідниками українського життя в Канаді (сидять, зліва): П. Саварин, голова СКВУ, Митрополит УКЦ М. Германюк, д-р Д. Ціпивник, голова КУК; (стоять, зліва): д-р Я. Щудрак, д-р М. Кушпета, д-р О. Винницький, д-р В. Янішевський, проф. В. Ісаїв, д-р П. Смільський, члени Комітету. Бракує проф. Ю. Даревича, адв. Б. Онищука і полк. В. Керелюка.

Джерзі Сіті, Н. Дж. (О. Кузьмович). — Коли ми вдруге зустрічаємося з д-ром Остапом Винницьким, ентузіястом продукції документальних фільмів, призначених для чужинецьких очей, він саме словами І. Франка пояснює не лише свій ентузіязм, але того цілого гурта осіб, що це добре не закінчивши однієї акції, тобто фільму про Великий голод п. н. „Жнива розпачу", вже забралися до іншої подібної.

Про ці пляни говорив нам д-р О. Винницький вже раніше, але тепер вони починають набирати конкретних форм, коли знайшли повну підтримку церковних та громадських чинників, зокрема на терені Канади, де діє комітет. До речі Комітет Дослідження Голоду в Україні, що був покликаний для виготовлення фільму „Жнива розпачу" в цілості включився в цю нову акцію підготовки фільму про „Україну в Другій світовій війні". Д-р О. Винницький уважає, що продукція документальних фільмів є чи не найважливішим завданням нашої спільноти, бо сьогодні мідія, а зокрема фільмова індустрія стоїть на першому місці, як засіб інформації. Це завважили члени комітету дуже добре, як побачили наслідки фільму „Жнива розпачу". Як підмічує правильно наш співрозмовник за одного доляра цей фільм бачило 200 осіб і тому здається, що це найбільше дешева можливість поширювати серед чужинців будь-яку інформацію про нашу долю.

„Ми мусимо усвідомити світ про нас", — з переконанням каже д-р О. Винницький, і це завдання лежить на нас. „Бо як ми не зробимо того — тоді хто?

(Закінчення на стор. 3)

У СВІТІ

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА ТЕ, ЩО представники антикомуністичних повстанців в Афганістані розпочали переговори у Вашінгтоні з президентом Роналдом Регеном, державним секретарем Джорджем Шулцом й багатьма іншими членами кабінету, на батьківщині вони приготовляють ся до великої офензиви проти перебуваючих ще там совєтських військових частин і комуністичного війська, яке формально підлягає урядові президента Наджибулли. Кореспондент газети „Ню Йорк Таймс" Барбара Кроссет повідомила, що бої на велику скалю ще не розпочалися, але бойові частини муджагедінів зайняли ключеві позиції і очікують наказу до наступу. Можливо, що офензива була стримана тимчасово у зв'язку з переговорами у Вашінгтоні Білий Дім настоює, щоб партизани не перешкоджали совєтським частинам відходити на батьківщину, бо в противному випадку Москва буде змушена здержати виведення війська.

КЕРІВНИК ПАЛЕСТИНСЬКОЇ Визвольної Організації Ясір Арафат вніс формальне прохання до Державного департаменту ЗСА про видачу йому візи на приїзд до Ню Йорку для виступу на Генеральній Сесії ООН. Головні жидівські організації в ЗСА і жидівське „лоббі" у Вашінгтоні внесли негайно протест проти видачі візи для Арафата і звернулись до генерального секретаря ООН Гавіє Переза де-Куеяра, щоб він відкликав запрошення для нього. Генеральна Асамблея ООН не просила Арафата говорити на форумі Асамблеї, але він сам висловив бажання виступити, а досі не було такого прецеденту, щоб комусь відмовили у виступі, якщо політичний діяч, чи керівник якоїсь організації бажає говорити. Згідно з домовленням між ЗСА і головною квартирою ООН, кожний, що приїжджає на сесію Генеральної Асамблеї мусить отримати американську візу. Ці заходи були зроблені з міркувань безпеки.

ПОЛЬСЬКІ РОБІТНИКИ в Гданську припинили, частинно на вимогу самого Леха Валенси, а частинно під тиском Римо-Католицької Церкви, 24-годинний страйк, який був перестороґою для уряду прем'єр-міністра Мєчислава Раковського, який проголосив свій плян закриття корабельних доків ім. В. Леніна. Отримавши запевнення, що кількадесять робітників, які були раніше звільнені з роботи, будуть назад прийняті, комітет робітничого страйку наказав зняти плякати і відкрити головну браму. Таким способом страйк закінчився. Валенса заявив керівникам профспілки „Солідарність", що його розмови з урядовими чинниками все ще стоять під знаком запиту, але принципова праця на корабельних доках буде продовжуватися, бо реченець 1-го грудня 1988 року, як остаточний термін ліквідації, знято з порядку нарад.

В АМЕРИЦІ

ОСТАННІ МЕДИЧНІ ДОСЛІДИ ствердили, що всупереч загальному поняттю, руханка не допомагає для зниження холестеролю в організмі і вона не забезпечує проти серцевої атаки, а лише може допомогти до зменшення ваги.

ВЛАСНИКИ БУДІВЛІ В Мангеттені, що виставлена на 11 стіп вище, як дозволено, погодилася її обнизити на виразну вимогу мейора. Це вперше трапляється, щоб обнижувати в Ню Йорку виставлену вже будівлю і мейор Едвард Кач уважає це великою перемогою заряду міста.

МАГАЗИНИ ІЗ ВІДПАДКАМИ нуклеарної зброї, що містяться біля Денверу, Кольо, є тепер сильно переповнені і загрожують довкіллю тому, що минулого місяця стейт Айдаго, куди досі вивозили ці відпадки, рішив більше їх не приймати. Це витворює дуже загрозливу ситуацію для населення в Кольорадо.

ДОСЛІДНИКИ ЗРОСТУ убивств у ЗСА ствердили, що в тих місцях, де є гострі закони щодо обмеження посідання зброї, є на п'ять разів менше випадків убивств, як там, де легше зброю купити. Це ствердженo на підставі статистики із двох міст, Сієтл і Ванкувер. Ванкувер має дуже гострий закон щодо зброї і там було за останніх шість років 204 убивства, а в Сієтлі за цей самий час — 388

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to:
Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Голокост — не лише жидівський

День 9-го листопада 1938 року вважається датою від якої, так би мовити, офіційно і фактично розпочалося масове жорстоке переслідування жидів у Німеччині і всіх тих країн, що їх Третій Райх окупував військом у Другій світовій війні. Хоча Адольф Гітлер таврував уже жидів у своїй книжці „Майн Кампф", як народ, (що „затрує" німецьку „нордійську" націю, проте формальну притоку до масового винищування жидів дав атентат, що його Гершель Ґріншпайн виконав у німецькій амбасаді у Парижі, застріливши тим урядовця Ернеста фон Рата. На той атентат покликався нацистський міністер пропаґанди Йозеф Ґеббельс. У тому дні, рівно 50 років тому, у Берліні та всіх інших містах Німеччини і частинно також в Австрії, яку Гітлер приєднав до Німеччини (т. зв. „Аншлюс") — масово нацьковані офіційними чинниками — через газети і радіо — люди вибивали вітрини жидівських крамниць і грабували їх, вривалися до приватних помешкань жидівських родин, виволікали на вулиці й важко побивали, чи й вбивали. На терені Німеччини та в усіх окупованих німцями країнах зорганізовано концентраційні табори, взявши за зразок створені вже раніше большевиками кацети. Але будування окремих газівень у кацетах, де винищувано і спалювано всіх в'язнів — це вже був винахід німецького Ґестапо, що його зорганізовано за зразком большевицького Че-Ка. В одному дні 9 листопада 1938 року в одній Німеччині спалено 195 синагог і пограбовано дощенту 7,500 жидівських крамниць. Загалом у цій „остаточній розв'язці жидівської проблеми", як її проголосив Гітлер, згинуло шість мільйонів жидів. Це була дикунська, безглузда, варварська поведінка і ніхто з інших народів не міг і не може схвалювати її. До цієї катастрофи жидів спричинився дещо і західній світ, бо різні західні держави не хотіли приймати жидів-втікачів із Німеччини. Всі чужинецькі амбасади були переповнені жидами-прохачами за признання їм візи — тих, що ждали на вулицях, — німецька поліція виарештовувала і вивозила до кацентів.

У 50-річчя початку того голокосту жиди в усьому світі відзначали ті сумні роковини молитвами у синагогах та маніфестаціями. І нюйоркський римо-католик кардинал О'Коннор, парох собору святого Патріка, відправив окремий молебень та виголосив проповідь з гострим натавруванням того нацистського дикунства. Голокост — слово грецького походження на означення повної руїни — став для жидів пригадкою найбільшої їхньої трагедії — від часу зруйнування Єрусалиму античним Римом і середньовічною „святою інквізицією".

А проте при всьому співчутті супроти жидівського народу не можна промовчати, що вони неначе змонополізували голокост тільки у відношенні до себе, до жидів. Алеж не тільки вони зазнали у своїй історії, зокрема за Другої світової війни і без неї страшних ударів. Вірмени по нинішний день не всилі забути масакри, яку зазнали від турків (1915 р.). Польща у Другій світовій війні була засіяна нацистськими кацетами з яких найстрашливішим був в Освєнцімі (Авшвіц). Німці винищували всю польську інтелігентську верхівки, між ними професору Ягайлонського університету і такого письменника, як Бой Желенський у Кракові. На Волині масовими розстрілами українців записався Еріх Кох, який те своє криваве панування поширив і на решту надніпрянської України. Тоді згинули такі славетні родини, як Підгірських, Рощинських, у Києві розстріляли Олену Телігу. А після того прийшла Вінниця і прийшла голодова облога за Сталіна з вихованцем Каґановича. У тому штучно зорганізованому голоді згинули понад сім мільйонів українських селян з їхніми родинами, цілих хліборобських верств, — жидівська література про це не згадує. А скільки українців знищили у в'язницях і в ҐУЛаґах та Мордовії на далекій Півночі.

Отож, не можна стосувати двох мірок, що їх раз-у-раз стосують жидівські діячі. Недавно голосною була афера Таненбавма, який признався, що він, як член „Юденрату" за Гітлера також знущався над своїми одноплемінниками. Його позбавили американського громадянства, але дозволили жити далі в Ню Йорку — яка протилежність до поведінки з Іваном Дем'янюком, якого засудили були ще перед судовою розправою на основі привезених із Москви жидівським мільйонером Гаммером фальшивих документів! У молитві „Отче наш" кажеться: „... І прости нам провини наші, як і ми прощаємо винуватцям нашим". У старому завіті нема заповіту прощення: там кажеться „зуб за зуб, око за око". Коли прийде зворот в жидівській політичній думці, щоб шанувати також невинні жертви інших народів?

НЕ ПОСОРОМІМОСЬ ПЕРЕД ПОЛЯКАМИ!

(м. б.) Ми читали з захопленням повідомлення про виступ нашої молоді на святі Тисячоліття у Ченстохові. Українська молодь, живучи у корінній Польщі у дуже важких матеріяльних і моральних умовах, виказує більш патріотизму, наснаги й дисципліни, чим українська молодь із наших поселень у світі, а головно з Америки. Ця остання молодь трактувала святкування у Римі радше, як пригоду-прогульку, коли підпольська молодь брала участь у святкуваннях у Ченстохові, як вияв глибокої віри у свій нарід і його Церкву. Особливо наше захоплення стосувалось мистецьких хорових виступів цієї молоді, яка готувалась до них у дуже важких умовах. В часі святкувань у Ченстохові особливо визначились учні середньої школи у Білому Борі.

Ми читали, що у Білому Борі будується інтернат для студентів, бо студіюють там діти з віддалених околиць. Життя молоді у гурті, в інтернаті, з ровесниками, має велике виховне значення, й еміґрація повинна допомогти набудувати їх більше, бо це запорука втримати українство під Польщею. На жаль, не найшов я в нашій пресі нічого, що вказувало б, що ця справа нам на серці. Зате вичитав я у відомому, престижевому польському паризькому журналі „Культура" (ч. 9/88), заклик польського Комітету допомогти матеріяльно інтернатові в Білому Борі, де пишеться:

„Звертаємось до усіх поляків підтримати ініціятиву наших братів-українців, завданням яких рятувати одну з останніх у Польщі освітніх установ, яка піклується українською мовою. Українці є нашими сусідами, як теж співгромадянами, число яких важко означити, але їх найменше 300,000. Не зважаючи на сторіччя спільної історії, у якій були моменти співжиття у мирі, але теж й обосторонні помилки, а навіть злочини, нині мало нам відомо про українців у Польщі. Несвідомі того, що українці переважно розпорошені по Польщі, головно на північних і північно-західніх теренах, не мають конечних інституцій для плекання своєї культури та національної ідентичности, таких як музеї, видавництва, інститути культури й інше. Під цей час діють у Польщі ледве дві школи для української молоді (Підставова Школа ч. 2 в Білому Борі і Загальноосвітній Ліцей ч. 4. в Лігніці, та паралельні кляси в Ліцеї в Ґурові Іловецькому). Існують пункти навчання української мови, але вони не заступлять реґулярного шкільництва.

У цій ситуації набирає особливого значення справа інтернату у Білому Борі, який закрито в 1983 році після інспекції урядом. Стан будинку загрожував здоров'ю, а навіть життю дітей. В школі в Білому Борі навчається головно позамісцева молодь. Існування школи неможливе без інтернату. В 1984 році заснувався в Білому Борі Комітет, який проголосив збірку в українському середовищі фондів на будову. В 1986 році розпочато будову інтернату, яка нині невикінчена. Фонди Комітету вичерпані.

Допомога зі сторони польського суспільства для наших сестер і братів українців в справі так важливій для національної культури й ідентичности є ділом істотним для взаємного наближення обоїх народів. Польська громадськість, хоч живе у важких економічних умовах, не може бути байдужою для цієї справи. Подаємо назву і число конта: Spoleczny Komitet Budowy Internatu, Bank Spoldzielczy, Bialy Bor, 93340-1834-132-3. Слідують підписи 23-ох членів Комітету. З прізвищ годі визнатись, чи є між ними теж українці. Мабуть цей Комітет виключно польський. Між членами Комітету прізвище перемиського єпископа Ігнаца Токарського та двох священиків — Ю. Тішнера і Л. Канторського. Під закликом указано теж, що редакція „Культури" переказала на цю ціль 100,000 злотих, а відомий польський діяч у ЗСА, Ян Новак, — 20 дол.

Знаю, що був у нашій пресі заклик допомогти будові інтернату у Білому Борі. Займається хто нині далі тою допомогою в Америці? Питання святкування Тисячоліття так нас полонило, що такі буденні справи, як інтернат у Білому Борі, міг піти у непам'ять. Видали ми мільйони на всякі мозаїки, а за ціну однієї з них, можна б врятувати від денаціоналізації і виховати в Білому Борі не одного патріота, який допоможе нашим нещасним поселенцям, жертвам „Акції Вісла", випростати національний хребет і не дати пропасти на чужині молодому поколінню. Акція польських громадських чинників повинна викликати у нас почуття вини. Що можна в Польщі довершити за мізерні злоті? Не сором нам, що інтернат у Білому Борі світить голими мурами, та наші колишні противники мають більше зрозуміння для потреб наших братів під Польщею, як ми?

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про „феномен" українських резолюцій

Коли роздумуємо над цією ролею, яку відограють на кожних українських зборах ці славні вже у нас резолюції, то вони справді є „феноменом," притаманним нашій спільноті.

Нам не доводиться бувати на зборах американських організацій і тому ми поінформувалися у декількох знайомих з професійного світу, що часто їздять на різні конвенції, зустрічі, одним словом на імпрези, які можна порівняти із українськими зборами, конґресами і т. п. Показується, що не існує форма резолюцій, а просто на даних зібраннях обговорюють конкретні напрямні до майбутньої праці, що їх обрана управа мусить виконати і на тому кінець. Подібне відбувається у західньоевропейських країнах, де також така форма вияву праці організацій — невідома.

Цікаве, коли властиво це „чудо" вперше виявилося у нас і яка була тому причина? Може хтось із читачів нам це пояснить — ми, однак, не можемо ніяк знати ґенези цього українського „феномену".

Але він прийнявся на сто відсотків і як гарна традиція передається „з роду — в рід"... Тепер просто не можна собі уявити українського збору у вільному світі без схвалення цілого ряду резолюцій. Вони дуже часто є відбиткою попередніх зборів, зокрема, ці, що їх батьки народу називають деклярaтивними. Там „доконче" мусить бути привітання усім ієрархам Церков, українському народові на батьківщині, в них треба „клонити голови", „домагатися", „таврувати", „єднатися" і закликати відзначувати такі то, а такі національні річниці. Їх відчитується, делеґати приймають через аклямацію, українські часописи їх друкують і... вони відпочивають аж до наступного року чи часу наступного зібрання.

Але крім тих маніфестаційних резолюцій ще і кожні збори схвалюють цілий ряд т. зв. ділових постанов, які мають бути обов'язуючі для нових обраних провідних органів. Але і ті ділові майже зправила залишаються на терпеливому папері, а на чергових зборах рідко хтось із управи думає звітувати, чи бодай частинно виконав це, що було написане у резолюціях.

До того чим довші такі резолюції — тим менше правдоподібности, що їх хтось, крім укладачів, читає та до них заглядає. Зате ці, що є членами т. зв. резолюційної комісії, що її зправила вибирається на кожних зборах, мають амбіцію написати їх якнайдовшими, мовляв інакше будуть думати, що вони не вив'язались із „почесного" завдання. Але поспитайте пересічного українського громадянина чи він знає, що, наприклад, містилося у резолюціях найближчої його серцю організації, або центральної української організації — СКВУ. Хто з них знає чи пригадує резолюції ІУ СКВУ чи — попередніх? Хто пам'ятає, який це ідеал українця ми схвалили і святочно обіцяли притримуватися його у 1967 році?

І насувається питання, чи ми мусимо повторяти паки і паки всім відомі запевнення чи погрози, коли це залишається лише у нашому вузькому українському середовищі та не має найменшого значення для чужинецького світу, який ми повинні та хочемо здобути для наших справ і стремлінь?

І чи приносить це будь-яку користь, коли навіть одноголосно схвалених резолюцій після зборів ніхто не притримується?

Ось такий ще один наш „феномен" — нікому не шкідливий, але і нікому не потрібний.

О-КА

Юрій Р. Рибак

ХАТНІ ТВАРИНИ — КРІЗЬ ПОДВІЙНУ ПРИЗМУ

Хатні тварини („pets") — люди трактують з особливою ніжністю і навіть прив'язанням. Найбільш популярними є пси, коти та птахи різних рас та величин. Усі вони втішаються користуванням матеріяльних благ добробуту. Не один бо власник надає їм право членства родини, а враз з тим забезпечене піклування. Зважмо, що 61 відсоток американських родин має принаймні одну таку освоєну хатну тварину. На сам закуп постачання видають у ЗСА понад два більйони долярів річно! Коло 60 відсоткіе покупців — це жінки і тому для їхнього смаку встановлено ряд окремих крамниць для освоєння тварин, де можна набути всі речі та приладдя від одягу до устаткування. Чейже, як може власниця допустити до цього, щоб її песик чи котик не мав вигоди?.. Колись хатні тварини задоволялись відпадками зі стола і теплим місцем до спання. Нині?.. Нині, часи змінились і вони потребують більше, бож, на думку багатьох осіб, їх треба оточити любов'ю. Давніше люди цікавились комерцією тварин, бо це було їм до вподоби. Нині це вважають уже бизнесом, джерелом постійного доходу і тому серед підприємців є навіть особи з більшою освітою і купецьким настановою. А коли крамниці мають покупців тоді і зростає запотребування на доставців, що ними стає індустрія, яка готова продукувати дослівно все, що потрібно для хатніх тварин.

Цікаво, що харчова індустрія впровадила зміни теж у харчуванні тварин, які вже зайшли відносно людей: повне зерно („wnole grains") свіжа городина і вибране м'ясо, а не відпадки з хемічними додатками. Зрештою вистачить пройтись крізь „супермаркет", а там полички за поличками повні харчу і ласощів для псів і котів. Багато капіталу вже інвестовано у цю галузь індустрії, про що наглядно подає статистика. Ось хоча б „Purina O. N. E". Минулого року продано цього товару на суму 50 мільйонів долярів! За той майже сам час Quaker Oats Company" вироби у міжнародній торгівлі перейшли півбільйона долярів. У Японії 12 мільйонів псів і котів створили ринок вартости двох більйонів долярів і як виглядає ціна на продукти — це не проблема. Теж европейська мода одягу псів (щоб їм не було холодно взимі) впливає на американський ринок. Тут завважується значну активність багатих покупців, які цікавляться ексцентричним приладдям та забавками. Пересічний американець теж тим зацікавлений і ця ділянка стала найбільш динамічною у секторі індустрійного постачання. Нашийників, ременів, одягу, забавок і т. п. минулого року продано на суму 170 мільйонів долярів і це тільки для самих... псів.

Від свого створення людина живе у постійному розвою симбіозного відношення із довкіллям, що дозволяє продовжувати індивідуальне існування. Все ж таки для заспокоєння своїх потреб вона залежить теж від довкілля, яке знову потребує її. Ось, наприклад, домашній кіт більш відпорний на недуги і пошкодження та скорше виздоровлює, ніж дикий.

У хатніх тваринах людина знаходить щоденного приятеля, який оживляє її самоту і дає зайняття, бож є ціль і нагода показати, що хтось її потребує, а пуста хата наповнюється життям. Дослідники остаточно переконались про емоційні і психологічні вартості, коли в когось є хатні тварини, — і це незалежно від віку. Хатні тварини помагають у загоєнні душевних ран після смерти улюбленої особи, вони помічні у розвою дитини, яка залюбки бавиться своїм котиком чи песиком і теж перебирає відповідальність за піклування, що знову є одним із виховних знарядь у руках батьків. Хатні тварини мають теж товариське значення, бо часто дають змогу зблизитись людям між собою. Але може ще одне важливе значення хатніх тварин — це лікувальний вплив на власників. У 1980 році д-р Еріка Фрідман перевела студію над смертністю 92 осіб в яких була атака серця. Із 53-ох пацієнтів, що були власниками хатніх тварин тільки 5 відсотків не пережили одного року у порівнянні з невласниками, яких померло аж 72 відсотки!

Цікавий досвід відносно тиску крови осіб, що люблять тварини, переведено в Пенсилванському університеті. Коли пацієнти гляділи на рибки в акварії — їхній тиск крови спадав. У загальному заключенні досвіду встановлено, що присутність тварин у кімнаті може значно впливати на зменшення тиску крови в людині.

Д-р Л. К. Бюстад, автор книжки „Звірята, створіння і вік" особисто цікавиться програмою терапії при допомозі хатніх звірят. Він завважує, що багатьом особам, які переходять до домів піклування чи старечих приміщень і їм забирають тварини, які могли б дати їм любов, товариство, почуття безпеки, розвагу і приємність — почуваються осиротілими і психічно переживають жаль розлуки.

Досі коло 300,000 мумій котів викопали археологи в Єгипті. З цього виходить, що коти у старому Єгипті втішались повагою, а взаємновідношення респектовано. Цікаво тільки чи єгиптяни цінили присутність котів тому, що вірили у кота-богиню? Чи віддавали культ богині, бо признавали багато користей, що мали з домашніх котів?... Відповідь по стороні істориків.

У заключенні можна б сказати, що у модерному, майже бездушному, змеханізованому світі хатні тварини — пожиточні і потрібні людині, бо вносять своєрідну живучість.

Діма

ОСІННЄ МЕРЕЖИВО

Іти стежиною у лісі
і ранком сонячним дивитись,
як листя клена спалахнуло
в обіймах сонячних пожеж,
у ліса мрійне шелестіння,
що переплетене журбою,
вплести й свою осінню пісню —
це щастя теж.

Іти стежиною за містом,
впиватись свіжістю повітря,
в долонях сонячних, привітних
(теплу яких немає меж)
красу збагнути існування
мережива дерев осінніх,
що ген ясніє на осонні —
це радість теж.

(Із збірки поезій „Осіннє мереживо", Ню Йорк, 1984)

Петро Рубан

З ПРИВОДУ ЗАКОНУ „ПРО КООПЕРАЦІЮ У СССР"

II.

„Членом кооператива може бути кожен громадянин, який досяг 16-річного віку..." (ст. 14, п. 2).

„Кооперативи мають право об'єднуватись в спілки... статути спілок не підлягають реєстрації в державних органах. Спілка кооператорів вважається створеною і визнається юридичною особою з моменту ухвалення її статуту" (ст. 16, п. 1, 3).

„У разі якщо частина прибутків кооперативу спрямовується до радянського дитячого фонду, радянського фонду миру, радянського фонду культури, та на інші благодійні потреби, її податками не обкладають" (ст. 21, п. 2).

„Держава не несе відповідальності за зобов'язання кооперативу (спілки, об'єднання), пов'язаного з випуском та обігом акцій" (ст. 22, п. 4).

„спілки кооперативів мають право створювати госпрозрахункові галузеві або територіяльні кооперативні банки" (ст. 29, п. 5).

„кооператив самостійно визначає форми і системи оплати праці членів кооперативу та інших працівників" (ст. 25, п. 2).

Зовнішньоекономічна діяльність кооператив

„Кооперативи і їхні спілки (об'єднання) беруть активну участь у зовнішньоекономічній діяльності..." (ст. 28, п. 1).

„Кооперативам які здійснюють виробничу діяльність і їхнім спілкам продукція (робота, послуги) яких є конкурентноспроможною на зовнішньому ринку, може бути у визначеному порядку надано право безпосередньо здійснювати експортно-імпортних операцій" (ст. 28, п. 2).

„Кошти в іноземній валюті, одержані від експорту товарів (робіт, послуг) кооперативи та їхні спілки можуть використовувати на імпорт обладнання, сировини, матеріялів, інших товарів (робіт, послуг) необхідних для розвитку виробництва і збільшення товарообігу... (ст. 28, п. 3).

„...кооперативи, можуть створювати спільні підприємства, міжнародні об'єднання та організації..., з фірмами капіталістичних країн" (ст. 28, п. 4).

„Спільні підприємства (організації) створюються як на території СРСР, так і на територіях зарубіжних країн. Кооперативи розвивають науково-технічну і виробничу співпрацю з відповідними підприємствами зарубіжних країн.., створюють міжнародні колективи спеціялістів.., сприяють в здобутті освіти кадрів" (ст. 28, п. 4).

Такі вихідні положення „Закону про кооперацію в СРСР".

Є достатньо підстав вважати, що СССР продовжує порушувати взяті на себе міжнародні зобов'язання у різних ділянках внутрішньої і зовнішньої політики. Але на Віденській зустрічі 35-ох країн для перевірки виконання угод з питань безпеки і співпраці в Европі, совєтські представники вже ґоворять про нагальну потребу приведення у відповідності з міжнародними законами свого внутрішнього законодавства. Совєтський Союз був змушений у 1986 році ратифікувати Женевську Конвенцію „Про право міжнародних договорів".

У статті 27-ій цієї Конвенції сказано, що держава-учасник міжнародної угоди, порушивши умови міжнародної угоди, не має права посилатися на внутрішнє законодавство як арґумент, що виправдовує порушення.

Чи є підстави довіряти Совєтському Союзові?

Минуле вчить — ні, не можна довіряти, бо в своїх діях ця тоталітарна держава керувалась не загальнолюдськими законами, а політичною доцільністю. Але раніше не було і розмов про перебудову, демократизацію, гласність. Нині зміни відбуваються, хоч до структурних змін — шлях довгий. Очікувати їх спонтанної розв'язки, чи цілеспрямовано використовувати надані державою можливості?

Думається, що шлях наданих можливостей з метою їх розширення і поглиблення в бажаному для західніх демократій і народу Совєтського Союзу напрямку є єдино вірним. Найкращою формою таких обумовлених взаємин є розвиток економічних стосунків .Але чи всяких?

Ні в кого не виникає сумніву, що допомагаючи ґорбачівській перебудові в напрямку розбудови великих державних підприємств, державного сектору економіки, подаючи грошові позички, створюючи спільні державні підприємства зі західніми фірмами, модернізуючи всю державну інфраструктуру на основі досягнень світової технологічної революції — усвідомлюємо потаєнний страх від загрози тотальної сили.

Як допомогти перебудові і гласности, допомогти народові перемогти в ній, не допомагаючи зміцненню тоталітарної держави, яка не зреклась своєї ідеї „поховати капіталізм"? Такою допомогою може бути допомога кооперативам у Совєтському Союзі.

Сьогодні кооперативи в Совєтському Союзі дискримінують особливо на Україні. Їм погрожують прокурори. Вони в останню чергу отримують сировину, матеріяли, та й то найнижчої якости, в аренду їм здають непридатні будівлі, за високі кошти їм продають списане з підприємств обладнання, і все ж — продукція кооперативів якісніша, заробітки вищі, інтерес не штучний — життєвий. Але існують ще й інші перешкоди.

Кооперативи, продукція яких є конкурентноспроможною на зовнішньому ринку, можуть одержати від держави спеціяльне право (сертифікат) на зовнішньоекономічно діяльність.

Але чи насправді таке право надаватимуть, як про це говорить закон?

Відповідь на це запитання якоюсь мірою подав заступник голови Державної зовнішньоекономічної комісії при Раді Міністрів СССР Іван Іванов, виступаючи на організаційних зборах Асоціяції совєтських експертів. Він сказав, що останнім часом зовнішньоекономічною діяльністю бажають зайнятись багато некомпетентних організацій і людей (включно з кооператорами) у зв'язку з чим Державна зовнішньоекономічна комісія (ДЗК) буде з особливою увагою видавати сертифікати.

Видно, не випадково з 2,548 кооперативів, зареєстрованих у Москві на 5-те липня 1988 року — лише один дістав право безпосередньо здійснювати зовнішньоекономічні операції.

Спрацьовує традиційний командно-бюрократичний стиль керівництва. Здавалося би, якщо держава не несе відповідальности за економічну діяльність кооперативу, то чого турбуватись про „явну некомпетентність", адже кооператив, у відповідності з законом, „компенсує збиток.., всім своїм майном".

(Закінчення на стор. 4)

СТАН І ПОТРЕБИ УКРАЇНСЬКОЇ СПРАВИ СЬОГОДНІ

Закінчення

Діяспора і Україна

Українська діяспора в демократичних країнах жваво цікавиться теперішніми подіями в Україні, вона солідарно обстоює ідею державної незалежности України, і розглядає допомогу своїм братам і сестрам на батьківщині як одне з найважливіших завдань. Це важливе також тому, бо без тривалих фізичних і духових зв'язків з землею наших предків, ніяк не зможе далі розвиватися діяспора як повноцінна етнічно-культурна спільнота серед інших суспільств. Але таке традиційне завдання нашої діяспори — помагати народові в Україні — треба пристосовувати до актуальних потреб народу і об'єктивної ситуації в світі. Бо тепер, коли рухи за політичну свободу і державну самостійність народів комуністичного бльоку виявляються в нових формах і розмірах, і коли подібні процеси проходять в Україні, назріває той час, коли українська проблема може посісти одне з передових місць серед тих народів та, що дуже важливе, також і в політичній свідомості демократичних кіл світу. В таких умовах поширена активізація українського демократичного руху і зрушення в громадській думці в Україні загалом вимагає паралельної цілеспрямованої дії усієї української діяспори.

Разом з тим, коли сьогодні найпекучішою потребою нашого народу є відродити і зберегти своє власне національно-духовне „я", свою історичну пам'ять і протиставитися могутньому тискові московської півночі, наша діяспора також повинна визначити у своїй діяльності відповідні до того пріоритети. Серед них треба назвати, між іншим, такі: документальні наукові дослідження про минуле і сучасне України, високоякісна мистецька творчість усіх профілів, здобування впливів в засобах масової інформації демократичних країн, зв'язки з їх науковими та культурними колами, розбудова власної міцної економічної бази в діяспорі, її професійних кадрів, активність в політичних партіях демократичних країн, великі маніфестації та інтервенції з боку керівних державних чинників західніх суспільств, зокрема в справі порушення в Україні релігійних, людських і національних, політичних прав, та звільнення політичних в'язнів. Бо дія і сила діяспори автоматично зміцнюють позиції народу на батьківщині - і навпаки.

Рівночасно до таких пріоритетів праці діяспори треба зарахувати потребу розбудувати зв'язки з автентичними видатними діячами культури в Україні, яким треба помогти пробивати собі дорогу до культурних кіл західніх суспільств, до культурних і наукових центрів Заходу, від яких їх десятиліттями відгороджує панівна в Україні влада. Відкидаючи претенсії репрезентантів теперішнього політичного режиму в Україні виступати перед світом і діяспорою в ролі справжніх речників українського народу й культури, українці в діяспорі повинні простягати руку допомоги нефальшованій, якісній культурі українського народу і її творцям. Без таких дій української та інших неросійських діяспор, Росія і її культура, її носії будуть одинокі всевладно панувати не тільки в СССР, але також в опінії демократичних суспільств. Від демократичних урядів наших країн треба також вимагати їхнього натиску на Совєтський Союз усунути бюрократичні бар'єри для вільного обміну між громадянами України, їхніми рідними чи знайомими на Заході, і загалом забезпечити їм право вільної туристики, яким користуються громадяни всіх демократичних країн, допустити вільний обмін літературою, а в парі з тим треба сприяти відвідинам в Україні українців зі Заходу, передусім свідомої своєї культурної спадщини молоді. Невідкладним обов'язком діяспори є підтримати боротьбу за релігійну свободу всіх віровизнань в Україні, за легалізацію Українських Православної і Католицької Церков.

Діяспора повинна також усіма засобами підтримувати в теперішніх умовах гласности і перебудови самодіяльні вияви громадської ініціятиви та організованости в галузі народного господарства, освіти, культури, збереження довкілля, охорони здоров'я, допомоги бідним тощо. Особливо тепер треба привітати і підтримати ті заходи діячів української культури в Україні, щоб проголосити „Роком української мови" 1989 рік, під час якого українці в усьому світі будуть відзначати 175 роковини народження Тараса Шевченка. Також треба підтримати їхні слушні домагання, щоб українська мова в УРСР стала державною. Ці заходи треба довести до відома демократичним суспільствам, зокрема їх науковим і культурним колам. В цьому важливу функцію можуть виконати українські наукові установи на Заході, поодинокі українські вчені в західніх наукових закладах. При тому, заявляючи нашу солідарність з українським народом в обороні рідної мови, українська діяспора, її установи та організації також повинні проголосити 1989 рік „Роком української мови" і посилити працю в нашій громаді для збереження мови батьків серед молодших поколінь.

Досягнення і невдачі діяспори

В порівнянні з діяспорами інших з-під комуністичного бльоку народів, українці в демократичних країнах Заходу виявляють доволі живу діяльність в зорганізованому релігійному, громадському, культурному, науковому, жіночому, молодечому, економічному та політичному житті. Впродовж цього 1988 року великим досягненням українців поза рідними землями стало відзначування Тисячоліття хрищення Руси-України. Масові здвиги десятків тисяч українців у Вашінгтоні, Ню Йорку, Торонто, Лондоні, Мюнхені й Парижі, в Південній Америці, Австралії, в десятках міст всіх країн нашого поселення, при участі зорганізованої української молоді і середнього покоління, урочистості, що проходили під проводом ієрархів всіх українських віровизнань — це публічні вияви вірности української людини вірі батьків і своєму народові. Досягненням українців в США, наприклад, було те, що обидві палати Конгресу ЗСА схвалили підписану згодом президентом Регеном резолюцію, в якій закликають органи влади СССР легалізувати Українську Автокефальну Православну і Українську Католицьку Церкви. А величні святкування Тисячоліття хрищення Руси-України в Римі і Ченстохові мали, крім того, особливу вагу міжнародно-політичного значення. Там Україна, її народ, її віра виступали як живий, незнищимий чинник перед форумом народів світу. А в Ченстохові наші святкування були також важливим кроком вперед у взаєминах двох народів, які в минулому часто схрещували мечі, а яких історичний досвід і сьогоднішня дійсність штовхають до приязні і співпраці.

В парі зі своїми успіхами, українська діяспора має чимало слабостей. Слабо розвивається українська політична думка у вільних умовах західнього світу, слабне діяльність українських політичних організацій. За винятком Канади, відносно мало українців заангажувалися в зорганізоване політичне життя країн свого поселення. Особисті досягнення одиниць з-посеред українських учених і мистців, а також успіхи української професійної інтелігенції ще не пропорційні до потенційних можливостей, що відкриті особам українського роду у вільних країнах. Наша громадська активність, яку часто подивляють діяспори інших східньоевропейських народів, при всіх її успіхах, несе часом риси погано плянованої метушні, коли великі зусилля жертвенних одиниць непропорційні до результатів праці. Число вірних у наших церквах, як і слухачів у викладових залях наших наукових та громадських установ меншає. Хоч наша громада багато жертвує на громадські цілі, на ділі мале число тих, хто жертвує працею і грішми, в порівнянні з майже двомільйоновою українською спільнотою на Заході. Має місце втеча від громадської активности, зосередження на власних справах. Це добре, що молоді і середнього покоління особи українського роду здобувають добре платні посади, добре, що вони змагають і деколи досягають керівних постів в окремих ділянках життя своїх країн, але погано, якщо в парі з тим іде їхнє відчуження від батьківського кореня, від українського громадського, культурного, наукового життя. Не треба критикувати тільки наших братів на Україні за те, що вони забувають українську мову. Її треба вивчати також в діяспорі і нею говорити з власними дітьми.

Антиукраїнські кампанії

Результатом наших слабостей є відносно малі ще наші впливи в керівних колах демократичних держав і суспільств. Ми маємо далі порівняно мало в світі приятелів України, а це облегшує її ворогам антиукраїнські дії. Українська діяспора мусить поборювати ведені від десятиріч атаки комуністичної Москви та підпорядкованих їй бюрократів в Україні проти українського визвольного руху, його діячів минулого і сучасного. Ці атаки — це намагання фальшем і брехнею закрити перед молодим українським поколінням правду про Україну, про її історичне минуле, про її культурні досягнення і місце серед інших народів. Ця дезінформація призначена також деяким колам на Заході, передусім тим окремим діячам єврейської спільноти, які ведуть розшуки за воєнними злочинцями. Проте, коли такі розшуки повністю оправдані, ніяк не можна виправдати намагання застосовувати при цій нагоді принцип збірної відповідальности у відношенні до цілих народів. Незалежно від того, що відповідні українські чинники неодноразово засуджували погроми, які мали місце на Україні, як і всякі вияви антисемітизму — далі поширюються в окремих єврейських колах українофобські дезінформації, продовжуються антиукраїнські обвинувачення, що несуть характер кампанії проти цілого народу. Такі дії ідуть тільки на користь чорносотенним антисемітським і антиукраїнським елементам імперії, і можуть на довшу мету принести трагедії обом нашим народам. А в той же час обидва народи заінтересовані у поглиблюванні взаємопізнання і корисної для українців і євреїв співпраці, для якої в історії наших народів є чимало світлих прикладів.

Світовий Конгрес Вільних Українців

Світовий Конгрес Вільних Українців був створений у 1967 році, щоб бути виразником прагнень української діяспори до єдности та її бажанням зберегти себе окремою духовно-культурною спільнотою серед інших суспільств в країнах свого поселення, як рівнож спрямувати в одно русло й концентрувати її діяльність, бути її репрезентантом перед сторонніми чинниками, мобілізувати моральну та матеріяльну допомогу українському народові в його боротьбі за державну самостійність.

Як показав досвід двох десятиліть, оперативні можливості СКВУ центрально керувати українським громадським життям розкинених в західньому світі українських діяспор — обмежені. Також зорганізованим українським формаціям та їх централям в окремих країнах практично видніше, що безпосередньо їм на потребу і які їхні можливості. Все таки СКВУ може не тільки координувати, але й концепційно унапрямлювати дії окремих громадських централь і їх клітин у спільних для них питаннях, серед яких найважливішими є м. ін. такі проблеми, як збереження української мови, питання шкільництва, виховної системи, заангажування молоді спадом, суспільної опіки, допомоги українській науці й культурі, розбудови економічного потенціялу діяспори та под., а в парі з цим — питання еміграції українців з сателітських країн та самої України. Коли ж ідеться про справи моральної і політичної допомоги українському народові, то СКВУ як громадська репрезентація української діяспори зобов'язаний на міжнародних форумах і перед урядами окремих держав, де живуть українські поселенці, продовжувати свої дії в таких справах, як репресії в Україні, що звернені зокрема проти вірних чи діячів української культури, як оборони людських і національних прав, проти нищення природного довкілля, русифікації, за домагання вільної туристики тощо.

Як громадська централя всіх українців в діяспорі, СКВУ не може бути тереном опановування будь-якими політичними групами чи фракціями, або стати тереном партійної боротьби. Українські політичні партії, що діють, можуть чимало причинитися до активізації громадського життя взагалі, отже і СКВУ, але партійні діячі, які працюють в громадських установах, не можуть репрезентувати в них своїх груп і повинні строго зберігати громадський характер громадських установ.

Від часу поселення українських емігрантів на Заході після Другої світової війни минуло вже 40 років і за той час виросли в діяспорі майже два покоління. Це також є нове явище в житті нашої спільноти. Ті покоління народжені в чужих країнах, в них вони здобули свою освіту та професії, а чимало з них також поважні позиції і досягнення в різних ділянках життя. Певне число з них залишилося рівночасно активними в українському зорганізованому житті, частково також на провідних постах. Тепер назрів час, щоб керівництво нашого зорганізованого життя, отже і СКВУ, перейшло в їхні руки. Ясно, що приналежність до молодого чи середнього покоління не кваліфікує ще нікого автоматично на провідні позиції в громаді, так само, як особи старшого віку не можуть ради віку бути автоматично виключені від проводу. Зате сьогодні прийшла пора, щоб, користуючись досвідом і досягненнями старших, які можуть продовжувати працю, вже тепер перейти в новий етап, в якому на вирішальних позиціях центральної громадської установи діяспори стоятимуть молодші діячі, які дотеперішньою своєю громадською працею і своїми особистими кваліфікаціями на це собі заслужили. Вони повинні дати громаді свою візію зорганізованого громадського життя діяспори на найближчі десятиліття і з'ясувати конкретну програму дії для росту нашої діяспори і для виконання її зобов'язань у відношенні до українського народу на його рідних землях.

Жовтень 1988

ПОДЯКА

Дня 2-го жовтня 1988 р. відійшов у Вічність
наш Найдорожчий
ЧОЛОВІК, ТАТО І ДІДО

бл. п. мґр

Степан Домарадзький

Цією дорогою складаю сердечну подяку Всім, що взяли так численну участь в похоронних відправах і віддали останню пошану Покійному.

Дуже дякую Всім, що зложили на Служби Божі й інші цілі.

Хай ласкавий Господь винагородить усіх Вас щедрими ласками.

Дружина ОЛЯ з Родиною

В пам'ять Покійного на сироти в Бразилії зложили: Зенон Рейнарович $50; Михайло і Варвара Тижбір $20; Святослав і Оксана Макаренко $25; родина Домарадзьких $200.
На церкву в Кергонксоні: Катерина Мисак і Анна Ковальчук.

У безмежному смутку повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що в середу 9-го листопада 1988 р. після довгої і тяжкої недуги відійшла у Вічність

наша Найдорожча МАМА, СЕСТРА І БАБЦЯ

бл. п.

Анна Костевич з Крутіїв

ПАНАХИДА І ПАРАСТАС — в п'ятницю, 11-го листопада ц. р. в похоронному заведенні Yonkers Funeral Home при 107 Yonkers Avenue, Yonkers, N.Y.

ПОХОРОН в суботу, 12-го листопада 1988 р. о год. 11-ій ранку з церкви св. Михаїла в Yonkers, N.Y. на цвинтар St. Mary's, Yonkers, N.Y.

Прибиті горем:
донька — СТЕФА ЗАЯЦЬ з чоловіком ІГОРЕМ
син — ФИЛИП з дружиною МАРСЕЛ
сестра — МАРІЯ ДЕМКІВ з чоловіком ІВАНОМ
внуки — ЯРКО і СТЕПАН ЗАЯЦЬ
та ближча і дальша Родина в ЗСА і Україні

„І саме нам..."

(Закінчення зі стор. 1)

Нам не треба переконувати самих себе про нашу історію та наші переживання, але чужинецький світ".

І тут д-р О. Винницький завважує, що час втікає і про події, про які треба поінформувати чужинців можуть подати факти люди, які вже тепер старшого віку та їх щораз менше серед нас. Тому треба поспішати і це є одною з причин, що комітет, не закінчивши ще добре акції поширення фільму про Великий голод, приступив до праці над збиранням матеріялів до фільму про українців у Другій світовій війні.

Наш співрозмовник пояснює, що до того завдання покликано ряд професійних осіб із молодших поколінь, які однак добре знають українську мову і вони вже працюють над звукозаписом споминів учасників подій Другої світової війни, включно із колишніми співучасниками цих подій із чужинецького світу. Фільм заплянований на дві години та буде виконаний у англійській, французькій та еспанській мовах, так як це було із „Жнивами розпачу".

Коли питаємося про скрипт і режисера того нового фільму, довідуємося, що досі зібрано матеріялів на 80 відсотків і д-р О. Винницький показує нам об'ємистий том списаних цих матеріялів проф. Юрієм Божиком. Режисера ще в хвилині нашої розмови немає, але він вже намічений.

Д-р О. Винницький з приємністю показує нам крім матеріялів також листи та заклики Комітету Українців Канади, єпископів, Президії Секретаріяту СКВУ і Кардинала-Патріярха Мирослава І. Любачівського. Усі вони незвичайно прихильно ставляться до нового великого задуму і звертаються до українського громадянства зі закликом про моральну та матеріяльну допомогу.

Питаємо скільки фільм може коштувати. Д-р О. Винницький обчислює приблизні видатки на 700-800.000 канадських долярів. Ми дещо заскочені сумою, але він з усміхом завважує, що стільки приблизно коштують сьогодні три доми у Торонто, а наші громадяни мають таких подостатком.

Без такої фінансової бази не можна приступати до фільмування і, як довідуємося, вже включилася у акцію допомоги Шевченківська Фундація в Канаді. Вона буде шукати за патронами та меценатами. Вже тепер датки на терені Канади є звільнені від податку і комітет буде старатися про таке звільнення також на терені ЗСА.

Ми однак вертаємося ще раз до змісту майбутнього фільму хоча б тому, що не часи, які ми знаємо із власних переживань і хочеться знати в який спосіб відповідальні за фільм будуть до цієї обширної і часто дуже контроверсійної теми підходити.

Д-р О. Винницький запевняє нас, що фільм має бути вповні документальний із поставленням натиску на совєтське народовбивство, про яке світ ще дуже мало знає.

„Об'єктивною правдою і історично задокументованими фактами у фільмі 'Україна в Другій світовій війні', опрокинемо неправдиві твердження, побудовані на пофальшованих доказах з диявольських ляборагорій наших ворогів", — пишуть наші митрополити Української Католицької і Православної Церков у зверненні „До українського Божого люду у вільному світі", прийти з поміччю фільмові.

— „Хто знає як би була справа із закидами ОСІ, чи процесом І. Дем'янюка — завважує д-р О. Винницький — „коли б ми мали такий фільм про події Другої світової війни перед кільканадцяти роками". Але ми певні, що й тепер ще не є запізно, коли фільм про Великий голод 1932-33 зробив після 50 років таке враження і пробудив таке велике зацікавлення. Як стверджує наш співрозмовець, цей фільм досі бачило 60-65 мільйонів осіб в цілому західньому світі, а його копії находяться у більших бібліотеках і у політичних колах західніх держав. Фінансово фільм себе вповні виправдав, то ж не диво, що члени комітету здобули велике признання у всіх громадських чинників діяспори.

Можемо отже тільки побажати ентузіястам такої важливої ділянки, щоб вони довели свої нові пляни якнайскорше до успішного кінця.

Радіо...

(Закінчення зі стор. 1)

не народному музикантові.

Р. Шерман поінформував додатково, що з політичних причин сталінський режим незаконно арештував і заслав В. Барвінського і що в тому ж часі чимало рукописів композитора знищено між ними й оригінальну партитуру фортепіянового секстету. Повернувшись в Україну, проте, композитор відтворив композицію повністю з пам'яті вкоротці перед своєю смертю.

В згаданій передачі секстет В. Барвінського прозвучав вперше по радіо у метрополітальній окрузі великого Ню Йорку, можливо прозвучав по радіо вперше в Америці. Аналітичні нотатки до твору та сам рідкісний нині стереозапис переслав Р. Шерманові музикознавець Роман Савицький.

На закінчення Р. Шерман заявив, що до кінця цього ювілейного року В. Барвінського він постарається передати ще один його твір, а саме „Тріо а-моль" для скрипки, віолончелі та фортепіяну, щойно записане камерним ансамблем „Нова", під керівництвом піяністки Лариси Крупи.

ЯК ПЕРШИЙ РЕЗУЛЬТАТ перемоги Джорджа Буша, ціни на біржі в середу, 9-го листопада, впали так на долярах, як і на акціях. Це тому, що Волл Стріт ще не знає, яка буде політика нового Президента щодо зменшення федерального недобору.

ПЕРЕМОЖЕНИЙ КАНДИДАТ на президента Майкл Дукакіс негайно після виборів повернувся до праці на пості губернатора Массачусетс, заявляючи, що він не є огірчений своєю програною, але рівночасно стверджуючи, що негативна передвиборча кампанія републіканського табору створила дуже некорисний прецедент.

ДОНАЛД ПЕЙН, КОЛИШНІЙ учитель і крайовий президент ІМКА, є першим негритянським представником до Конгресу з Ню Джерзі.

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР Джордж Шулц, виступаючи у вівторок, 8-го листопада перед групою молодих політичних діячів з багатьох країн світу рекомендував новому господареві Білого Дому, (тоді ще не були відомі висліди виборів), зайняти у відношенні до Совєтського Союзу і Східньої Европи „реалістичне і разом з тим прагматичне" становище. Він пояснив, що ЗСА повинні підписувати з Москвою ті договори, які є в першу чергу корисні для З'єднаних Стейтів Америки і служать інтересам вільного світу.

На відкритті виставки в Державному департаменті совєтського фотографа Сергея Петрова Дж. Шулц критикував совєтську еміграційну політику.

ПІСЛЯ ТОГО ЯК НОВИЙ американський бомбовик типу Б-1 впав у вівторок, 8-го листопада, в Тексасі, американська військова команда заборонила усім бомбовикам того типу літати аж до виявнення ситуації та устійнення причини катастрофи.

НОВИЙ БОМБОВИК Б-1, ПОВЕРТАЮЧИСЬ із вправ упав у Тексасі і розбився. Щасливо усі чотири летуни врятувалися та знаходяться в лікарні. Причина цієї катастрофи не відома і її будуть точно прослідкувати. Новий бомбовик коштував 280 міл. дол. і ледве чи на це місце збудують інший, а його знищення викличе ще більшу критику у Конгресі проти продукції цих бомбовиків.

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу
БАЛТИМОР, Мд.

повідомляє, що

ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ ОКРУГИ

— відбудуться —

в неділю, 20-го листопада 1988 року
о год. 2-ій по пол.
в приміщенні дому „Самопомочі"
239 South Broadway, Baltimore, Md.

В нарадах зобов'язані взяти участь члени Управи Окружного Комітету, відділові урядовці та делегати 31-ої Конвенції наступних Відділів:

15, 34, 55, 81, 260, 290, 320, 337

Гостей, членів Українського Народного Союзу радо вітаємо.

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Відкриття
2. Відчитання і прийняття протоколу з попередніх Зборів
3. Перегляд організаційної праці Округи у 1988 році
4. Доповідь головного предсідника УНСоюзу д-ра ІВАНА О. ФЛИСА
5. Обговорення загальних союзових справ
6. Схвалення пляну організаційної праці на останні місяці біжучого року
7. Внески, запити
8. Закриття нарад

У нарадах візьмуть участь:

д-р Іван О. Флис, головний предсідник УНС
Євген Іванців, головний радний УНС

За УПРАВУ ОКРУГИ:

Богдан Ясінський, *голова*
Остап Зинюк, *секретар* **Семен Михайлишин,** *касир*

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу
КЛІВЛЕНД, Огайо

повідомляє, що

ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ ОКРУГИ

— відбудуться —

в суботу, 19-го листопада 1988 року,
год. 1-ша по пол.
в залі ім. Митрополита Андрея Шептицького
5720 State Road, Parma, Ohio

В нарадах зобов'язані взяти участь члени Управи Окружного Комітету, відділові урядовці та делегати 31-ої Конвенції наступних Відділів:

18, 50, 102, 108, 112, 115, 166, 180, 222, 233, 240,
291, 295, 328, 334, 336, 346, 358, 384

Гостей, членів Українського Народного Союзу радо вітаємо.

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Відкриття
2. Відчитання і прийняття протоколу з попередніх Зборів
3. Перегляд організаційної праці Округи у 1988 році
4. Доповідь головного предсідника УНСоюзу д-ра ІВАНА О. ФЛИСА
5. Обговорення загальних союзових справ
6. Схвалення пляну організаційної праці на останні місяці біжучого року
7. Внески, запити
8. Закриття нарад

У нарадах візьмуть участь:

д-р Іван О. Флис, головний предсідник УНС
Тарас Шмаґала, головний радний УНС

За УПРАВУ ОКРУГИ:

мґр Василь Ліщинецький, *голова*

З приводу...

(Закінчення зі ст. 2)

Схоже, що в центральних економічних органах, реалізація положень закону „Про кооперацію в СРСР" особливо у зовнішньоекономічному аспекті діяльности, навіть не розглядається. І ясно, чому: і без того вважають, (позиція Міністерства фінансів виразно показує), що зроблено вже забагато поступок капіталізму. А якщо необуржуям — кооператорам — дозволити співпрацю з їхніми колеґами за кордоном, то, мовляв прийде кінець соціялізму. Але і ця точка зору не нова. Так, у „Большой Советской Енціклопедии" 1938 року була сказано:

„Куркулі мріяли пробити мур монополії зовнішньої торгівлі і встановити контакт внутрішньої контрреволюції зі світовим капіталізмом" (БСЕ, т. 40, ст. 129).

Як бачимо час і термінологія міняються, та арґументи залишаються старими.

І все ж залишатись осторонь процесів, які відбуваються в Совєтському Союзі, недалекоглядно. Необхідно брати безпосередню участь у них, щоб здобути необхідні знання, — неґативні чи позитивні, і на їх основі будувати перспективу.

Кооперативи підтримані фінансами і новою технологією, зчасом становитимуть специфічний інструмент впливів на державні підприємства, поборюючи їх організацією праці, якісним і дешевим продуктом.

У силу тих положень щодо кооперативів у СССР, заробіток понад 1,000 карбованців на місяць є невигідним для кооператора, тому що держава понад цю суму обкладає заробіток високим податком. Вигідніше заробітки понад цю суму передавати „на інші благонадійні цілі" — відбудову церков, пам'яток архітектури, будівництво дитячих закладів, житла для потребуючих, передачу коштів часописам, газетам, клюбам.

Кооперативи виходять з гущі народу і працюють для нього.

Кооперативам протиприродні прагнення творити паразитичні управлінські структури.

Але найперше, чого треба досягти — це змусити уряд СССР максимально сприяти виходові кооперативів на терени міжнародної співпраці.

Підтримка тотального устремління совєтської держави до розбудови і технологічного переоснащення великих державних підприємств, — небезпечна для демократичного західнього світу.

Підтримка і сприяння кооперативній розбудові — значно поліпшить добробут народу і в цьому пляні виявить гуманітарну сутність західніх демократій.

Діяльність кооперативів відкрита і може бути контрольована; державні підприємства, в силу специфіки системи, — закриті, кошти здобути на високотехнологічному обладнанні, залишаються неконтрольованими.

Підтримуючи кооперативи технологічно і фінансово, З'єднані Стейти Америки поглиблюють і розширюють стратегічно вивірений аспект боротьби за права людини на економічному і соціяльному ґрунті.

Право на працю, яке мають громадяни західнього світу, не є і не може бути тотожним обов'язком до праці в Совєтському Союзі, як не може бути знаку рівности між свободою і рабством.

Тільки з розвитком індивідуальної трудової діяльности кооперативів громадяни певною мірою одержують право виявити себе в тій ділянці економічного і суспільного життя, де вони найбільше виявляють свої здібності.

Досягти, при свідомій підтримці й технологічній допомозі певної економічної незалежности кооператорів у СССР, значить здобути більш надійний ґрунт у розбудові демократичних цінностей.

На сьогоднішній день система владарювання в СССР обумовлюється традиційним стереотипом зверхности російського народу, яку перебрав нинішній режим московський над народами все тієї ж російської імперії і спільної збройної сили. З наростанням демократизації і гласности ці традиційні форми влади — в перспективі занепадатимуть сходячи з політичної арени.

Прикриваючись формою союзної влади, використовуючи її, Росія гарячково дбає про поліпшення виробничих потужностей — будує нові міста, великі заводські комплекси, залізничні магістралі, електростанції, вдосконалюючи всю інфраструктуру неосяжних просторів за Уралом, користуючись фінансовою і технологічною підтримкою західніх фірм. Ця нова форма неоколоніялізму цинічно називається „вирівнюванням економічного потенціялу Радянського Союзу". І все це робиться за рахунок національного доробку союзних республік.

Технологічна зверхність Росії продовжить утримання в сфері свого впливу інші нації і народи, навіть якщо і будуть зменшуватись можливості традиційної, партійної і військової влади.

Тому, по суті не маючи своєї держави, ми — українці, як і інші народи союзних республік, маючи на меті її відродження повинні використати дозволені форми кооперативної діяльности як економічного ґрунту для активної діяльности національно-демократичних рухів у Совєтському Союзі. Ми повинні використати кооперативну діяльність у своїй боротьбі з технологічною зверхністю Росії при всебічній підтримці західніх демократій.

Можливі напрямки допомоги західнього світу кооператорам у СССР і, зокрема, на Україні.

Виходячи з міркувань захисту прав людини в економічному і соціяльному аспекті, Конґрес ЗСА, використовуючи свої можливості, може проголосити надання статусу найбільшого сприяння у розвиткові зовнішньоекономічної діяльности кооперативів в СССР.

Національно-визвольні рухи республік Прибалтики, України, Вірменії, Грузії відшукують економічну базу для своєї діяльности. Фінансова й технологічна допомога з боку еміґрантських організацій не може бути достатньою.

Є намагання створити при Українській Всесвітній кооперативній Раді філіял „Допомоги кооператорам України", на зібрані серед громади кошти, закупити технологічне обладнання і передати конкретним кооператорам на Україні, відстрочивши виплату відсотків на два-три роки. Не виключається можливість створення „Всеамериканської допомогової організації". Допомога громадян З'єднаних Стейтів, організацій, фірм можливо, Уряду ЗСА, — коштами, обладнанням, машинами, могла б концентруватися в цій організації.

Кооперативна діяльність, особливо в її зовнішньоекономічному аспекті, має бути пов'язана з діяльністю закордонних фірм, допомогових організацій, банків, що утруднить можливі перешкоди для такої діяльности з боку совєтської влади.

Необхідне сприяння американського Уряду діяльности допомогових організацій, як в середині своєї країни, так і на території СССР, зокрема, на Україні, а саме:

> Зменшити, або зовсім не обкладати податками експорт технологічного обладнання до кооператорів в Совєтському Союзі. Сприяти дешевому перевезенню технологічного обладнання. Знизити процентні стягнення з коштів, зібраних допомоговими організаціями. Сприяти закупівлі продукції кооператорів фірмами ЗСА, які вже працюють в СССР.

Діяльність кооперативів у СССР і, зокрема на Україні потребує насамперед допомоги в технологічному обладнанні в таких галузях економіки, як легка промисловість, переробка і збереження сільськогосподарської продукції, машини і технологічні лінії для виробництва будівельних матеріялів, пакувальні матеріяли і форми, медицинська техніка і ляборяторне обладнання, засоби зв'язку, друку і копіювання.

Немає сумніву в тому, що при дешевій робочій силі, на сучасному технологічному обладнанні, буде одержано якісний продукт праці, конкурентноспроможний не лише на совєтському ринку, а й на західньому.

Звертаємось до Конґресу З'єднаних Стейтів Америки, Уряду і Президента ЗСА із застереженням — підтримка перебудовчих намагань КПСС і совєтської держави, яка не зреклася своєї імперіялістичної ідеології — загроза для всього людства, всього цивілізованого світу; підтримка домагань народу стати дійсним господарем свого становища, підтримка його національно-демократичних прагнень в здобутті незалежності, в руйнації останньої в світі імперії — це підтримка свободи, демократії і миру.

СОЯ ФАВАЗ БІШАРА, 21-річна терористка, член організації Ливанського національного фронту спротиву, тяжко поранила, мабуть з наміром вбити, генерал-майора Антуана Лагда, головнокомандуючого армією в південному Ливані. Спроба атентату відбулася таки в його власному домі. Згадана організація вже віддавна плянувала вбивство ген. Лагда, бо він не допускав до анархії в південній частині країни, де інтенсивно діють ліві мусулмани-шііти, які в основному підтримують політику іранського диктатора аятолли Хомейні і звідти надходять для них накази. Молода жінка, яка стріляла в генерала, зуміла проникнути в його середовище і навіть записатись в членство клюбу що ним керувала дружина Лагда.

НА ПРОЦЕСІ МОХАММЕДА Гамаді у Франкфурті, Західня Німеччина, виступили в характері свідків родичі обвинуваченого в тероризмі і захопленні американського пасажирського літака компанії ТВА в 1985 році. Батько Мохаммеда, 59-річний Алі Гасан і його мама Фатіма, прибули до Франкфурту два дні скоріше, щоб підготовитись, спільно з оборонцем, до свідчень. Суддя Гайнер Мюкенберґер заявив Фатимі, що вона може відмовитись від свідчення з причини, що родинна пов'язаність з підсудним може спонукати її складати фальшиві зізнання, що є каральним згідно з німецькими кримінальними кодексами. Мама Гамаді відповіла: „Він був дуже молоденький, запальний і наша родина жила в жахливих умовинах". Вона однак нічого не знає про його приналежність до будь-якої терористичної організації і про захоплення літака. Мама Гамаді неграмотна, не вміє читати, ані писати. Син під час свідчення мами, весь час тихо плакав. На залі була також жінка Наджад, а також родичі забитого американського моряка Стетґема.

● РОЗШУКИ ●

ПОШУКУЄМО

ЯКИМЦЯ АНДРІЯ ЛУКИЧА

родженого в селі Радруж, Любачівського району (Польща). Маємо для нього вістку. Прошу телефонувати по 6-ій год. веч.
(201) 467-0283

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ!

УКРАЇНСЬКІ БІБЛІЇ

З НАГОДИ ТИСЯЧОЛІТТЯ В УКРАЇНІ

В дні 12-го вересня 1988 р. до Совєтського Союзу доставлено в цілості 32,000 біблій.

Вперше в 70-літній історії Совєтського Союзу, уряд СССР дозволив на імпорт 100,000 Біблій українською мовою.

Асоціяція Біблії Української Родини закликає Вас скласти пожертву $25.00 або більше, в межах можливості, щоб дати нагоду Об'єднаній Біблійній Асоціяції Західньої Німеччини видрукувати і доставити Українську Біблію в Україну.

Ми повинні об'єднано відгукнутися на цю Богом дану нагоду.

З подякою та Божим Благословенням.

Подорожуючи на Україну — щоб одержати українські біблії, пишіть до

UKRAINIAN FAMILY BIBLE ASSOCIATION
P.O. Box 3723, Palm Dessert, CA 92261-3723
(619) 345-4913

Окружні Комітети Відділів УНСоюзу
НЮ ГЕЙВЕН — СИРАКЮЗИ/ЮТИКА
ТРОЙ — ВУНСАКЕТ

повідомляють, що

ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ

вимінених округ відбудуться спільно

в суботу, 19-го листопада 1988 р., о год. 1:30 по пол.
на СОЮЗІВЦІ
UNA RESORT, Foordmore Road, Kerhonkson, New York

В нарадах зобов'язані взяти участь члени Управи Окружних Комітетів, відділові урядовці та делегати 31-ої Конвенції.

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Відкриття
2. Перегляд організаційної праці Округ у 1988 році
3. Доповідь головного секретаря УНСоюзу ВОЛОДИМИРА СОХАНА та головного касира УНСоюзу УЛЯНИ ДЯЧУК
4. Обговорення загальних союзових справ
5. Схвалення пляну організаційної праці на останні місяці біжучого року
6. Внески, запити
7. Закриття нарад

У нарадах візьмуть участь:

Володимир Сохан — головний секретар УНС
Уляна Дячук — головний касир УНС
Володимир Квас — головний радний УНС
Олександер Худолій — головний радний УНС

За УПРАВИ ОКРУГ:

Ню Гейвен: **д-р Михайло Снігурович,** *голова*	(203) 469-9707
Сиракюзи/Ютика: **д-р Іван Ґвозда,** *голова*	(315) 488-3616
Трой: **Павло Шевчук,** *голова*	(518) 785-6793
Вунсакет: **Леон Гардінк,** *голова*	(401) 767-1957

Секретарі відділів *одержать листовне повідомлення та інформації про умови участи в нарадах.*

З огляду на нічліг на Союзівці зголошення треба прислати до **Головного Уряду УНСоюзу перед 24-им жовтня ц. р.**

Для додаткових інформацій прошу звертатися до Голови Вашої Округи, або до Організаційного Відділу УНС.

ЗМІНА АДРЕСИ

До Адміністрації „Свободи"

30 Montgomery Street ■ Jersey City, N.J. 07302

Прошу змінити мою адресу:

„Свободи" ☐ **„Українського Тижневика"** ☐

„Веселки" ☐

Моя СТАРА АДРЕСА була:

Число Відділу (якщо член УНС) ....

Ім'я і прізвище ....

Адреса ....

....

Моя НОВА АДРЕСА така:

Ім'я і прізвище ....

Адреса ....

....

На зміну адреси проситься
ОБОВ'ЯЗКОВО ДОЛУЧИТИ $1.00.